

Әдістемелік нұсқаулар

Студенттің өзіндік жұмысы-бұл аналитикалық қабілеттерді дамытуға бағытталған жұмыс, мысалы, жазу, студенттік эссе, эссе, пікірталас және т.б.

Реферат жазу студенттердің таңдалған тақырып бойынша білімін сандық және сапалық жағынан байытады, оларға жиналған материалды логикалық, сауатты жинақтауға және жазбаша түрде көрсетуге көмектеседі, содан кейін оны шебер, дәлелді түрде ауызша қорғауға және ғылыми зерттеулер жазудың әдіснамалық тәжірибесін алуға көмектеседі.

Көпжылдық жұмыс тәжірибесі көрсеткендей, студенттер, Ең алдымен бірінші және екінші курстар, ғылыми мазмұнға, дизайнға, жазуға және рефератты қорғауға қойылатын негізгі талаптарды білмейді, бұл кейіннен дипломдық жобаларға, олардың зерттеулерін көпшілік алдында қорғаудың сапасына теріс әсер етеді.

Сонымен, студенттердің университетте алған шеберлігі де, сапалы дамымаған шеберлігі де (яғни, логикалық ойлау, құрылымдық тұрғыдан анық, анық, дәлелді, ауызша және жазбаша түрде өз көзқарастарын білдіру және қорғау қабілеті (оң немесе керісінше теріс) барлық кейінгі өндірістік қызметке және жастардың басқарушылық лауазымдық өсуіне әсер етеді мамандар.

Студенттің гуманитарлық дайындығындағы рефераттың маңызы және оған қойылатын негізгі талаптар

Реферат-оқытудың алғашқы курстарынан бастап студенттер үшін дербес жазбаша ғылыми жұмыстың бірінші және жиі кездесетін түрі, ол оларды әдеби көздері бар кітапханалардағы жүйелі жұмысқа ең жақсы түрде енгізеді, жастардың білімін байытады және аналитикалық қабілеттерін, шешендік қабілеттерін дамытады, ал оқу жоспарында жауапкершілік пен жеке қызығушылықты әлеуметтік қажеттілікпен үйлестіреді.. яғни, болашақ маман үшін қажетті қасиеттер.

Реферат-студенттің өзіндік ғылыми жұмысын жазбаша есеп ретінде бақылаудың бір түрі-автордың гуманитарлық ғылымның белгілі бір пәніндегі зерттеліп жатқан мәселесі туралы есебі.

Сипаттамалық реферат - фактілерді, оқиғаларды, құбылыстарды талдаусыз, құрылымдаусыз және синтездеусіз, ең жақсы жағдайда-таңдалған тақырып бойынша әдеби және басқа дереккөздерді шолу негізінде тізімдеу. Бұл студенттерді белгілі бір тақырып бойынша әдебиеттер мен дереккөздерді жүйелі түрде таңдауға үйрету негізінде тәуелсіз зерттеу жұмысына тартудың ең төменгі, бастапқы түрі.

Аналитикалық реферат-автордың өз реферативті жұмысында проблема бойынша әдеби және өзге де дереккөздерді ғылыми (талдау және синтез) зерттеу негізінде де (тарихнамалық талдау нысанында), сондай-ақ өз бетінше жүргізілген зерттеу жұмыстары негізінде де зерттелетін немесе зерттелген ғылыми проблеманың мазмұнын жүйелі-құрылымдық баяндауы.

Талдау (гр. analysis-ыдырау, бөлшектеу) - кешенді, жүйелі, құрылымдық, экспериментпен немесе нақты көрсетілген көздермен тексерілетін, ретке келтірілген ғылыми таным (зерттеу) әдісі, ол бүтінді құрамдас бөліктерге ыдыратудан және алынған жеке қорытындыларды кейіннен синтездеу үшін олардың сандық-сапалық параметрлерін жеке-жеке зерделеуден тұрады.

Синтез (гр. syntesis-біріктіру, біріктіру, құрастыру) - қандай да бір затты, құбылысты, процесті, фактіні ғылыми зерттеу әдісі, оны біртұтас тұтас ретінде

тануда, оның барлық бөліктерінің бірлігі мен өзара тәуелділігінде, яғни талдау әдісімен алынған барлық жеке қорытындыларды біртұтас тұтастыққа жалпылау.

Жоғарыда айтылғандардан аналитикалық рефераттың әр құрылымы мен ішкі құрылымы белгілі бір жаңа ақпараттың көрінісі ретінде жалпылаумен аяқталуы керек:

аралық-тараудың, оның кіші бөлімдерінің мәтінінде (мысалы, абзацтың соңында немесе бірнеше абзацтан кейін);

тараудың және оның параграфтарының, кіші бөлімдерінің соңындағы қорытынды нысанында;

қорытынды түрінде, зерттеу авторының рефераттық зерттеулерінің соңында тараулардың мазмұны мен тұжырымдарын қорытынды жалпылау ретінде.

Реферат студенттің тар ғылыми мәселені өз бетінше зерттеу саласындағы ғылыми зерттеуі туралы қорытынды есеп ретінде студенттің өзінің ақыл - ой еңбегі мен кәсіби мәдениетін ғылыми тұрғыдан ұйымдастыру дағдыларын оны жазбаша түрде білдіру арқылы, содан кейін практикалық (семинарлық) сабақта өз рефератын көпшілік алдында ауызша қорғау процесінде-баяндамашының шешендік және ұйымдастырушылық қабілеттерін меңгергенін көрсетеді.

Аналитикалық эссе мен эссе жазу таңдалған мәселе бойынша білімді тереңдетуге ықпал етеді және кез-келген басқа ғылыми зерттеулерді жүргізуде тәуелсіз көзқарасты белсенді түрде қалыптастырады, сонымен қатар студенттердің шығармашылық авторлық аналитикалық зерттеудің өзіндік әдістері мен формаларын дамытады.

Сонымен бірге, реферат студенттің гуманитарлық және зияткерлік дайындық деңгейінің көрсеткіші болып табылады, оның жұмысының нәтижелеріне деген сенімін көрсетеді, ал мұғалім үшін реферат студенттің ғылыми білімі мен дағдыларының, оның ішінде аналитикалық және әдістемелік және шешендік білімнің өсуін бағалау критерийі болып табылады. оқу курсының жеке ғылыми мәселелерін өз бетінше терең игеру процесінде.

Реферат дегеніміз-студенттің зерттелетін оқу курсы бойынша өзі зерттеген мәселені дербес жазбаша ғылыми ұсынуы. Ол бірқатар дерек көздерін - құжаттарды, монографияларды, оқулықтарды, жинақтарды, журнал және газет басылымдарын, Интернетті және т. б. жинау, жүйелеу, құрылымдау және ғылыми талдау және синтездеу (жалпылау) негізінде жазылады.

Гуманитарлық пәндер бойынша студенттік рефераттың ғылыми сипаты студенттік зерттеу тақырыбының мәселелерін зерделеудің тарихи, құқықтық, саяси немесе өзге де талдауы мен синтезінің баяндалатын әдіснамасының толықтығымен, дәлелділігімен, жүйелі құрылымдауымен айқындалады. Рефераттың, салыстырудың, салыстырудың, жалпылаудың және қорытындылардың барлық теориялық ережелері дәлелді талдаудан (цифрлармен, фактілермен, дәйексөздермен, статистикамен, дереккөзге сілтемелермен және т.б.) туындауы тиіс.

Реферат авторының мәтіндегі басқа сандардың, дәйексөздердің, жалпылаудың көздеріне сілтемелерді елемей плагиат деп аталады [лат. яз.- плагий (ұрлау): біреудің авторлығын иемдену, біреудің шығармасын, біреудің

зияткерлік меншігін өздері үшін беру]. Өркениетті әлемде плагиат азғындық, қоғамдық айыптау мен қудалауға жататын қылмыс болып саналады.

Оқытушы ғылыми жетекші ретінде студенттерге мәселені дербес ғылыми зерттеуде, жазбаша жұмысты дұрыс рәсімдеуде кеңестік әдіснамалық көмек көрсетеді.

Рефераттың қолжазба мәтінін (оны баспа түрінде ұсыну мүмкін болмаған жағдайда) рефераттың мәтінін арнайы трафаретпен анық жазумен жазған жөн. Рефераттың міндетті элементі оның нақты құрылымы болып табылады, ол зерттеу жоспары - реферат түрінде қалыптасады

Рефераттың нақты құрастырылған жоспары-студенттің білімінің, ғылыми және ұйымдастырушылық мәдениетінің көрсеткіші, оның зерттеуінің мақсаты мен міндеттерін түсіну дәрежесі.

Студенттік рефераттың зерттелген әрбір проблемасына ғылыми негізделген тәуелсіз талдауды мәтіннің кемінде 7-9 парағында жасауға болады, яғни мәтіннің жалпы көлемінде 2-3 тараудан артық емес, сәйкесінше 22-27 парақта.

Мәтіндегі реферат тараулары логикалық дәйектілікпен орналасады және рефераттың мақсаты мен студент бұрын белгілеген міндеттеріне сәйкес зерттелетін мәселенің біртұтас жүйесін ұсынады - "кіріспе" бөлімінде.

Тараулардың барлық тараулары мен тармақшалары қысқаша қорытындымен (қорытындылармен) аяқталады.) Реферат қорытындысы-бұл тараулар мен тармақшалардың (егер соңғысы болса) мазмұнын олардың қорытындыларымен бірге рефераттың (қорытындының) қорытынды жинақталуы мазмұны мен қорытындыларына сәйкес келетіндей етіп қорыту тараулар, сондай-ақ Кіріспеде қойылған мақсаттар мен міндеттер.

Реферат - қорытынды бөлімінің ең жоғарғы эталоны-онда реферат авторы алған қорытындылардың қазіргі заманғы заңдылықтарын практикада іске асырудың практикалық ұсынымдар (және олар кімге арналған) туралы бөлімнің болуы.

Реферат жазу және рәсімдеу

Бірінші курс студенттері алғаш рет ғылыми аналитикалық эссе жазуға тап болды, тек проблемамен ғана емес, аналитикалық реферат деген не (?), сонымен бірге ғылыми зерттеуді неден бастау керек (оның негізгі кезеңдері) және оның мәтіні мен сыртқы түрі, Пайдаланылған әдебиеттер тізімі ғылыми түрде қалай жасалады.

Рефератпен жұмыс істеудің келесі негізгі кезеңдерін ұсынамыз:

тәуелсіз ғылыми зерттеу үшін тақырыпты таңдау Жеке және әлеуметтік қызығушылық, маңыздылық, сондай-ақ студенттің таңдаған мәселесі бойынша әдеби дереккөздердің болуы негізінде анықталады;

кітапхананың библиографиялық көрсеткіштерімен, каталогымен, анықтамалық әдебиетімен танысу және таңдалған мәселе бойынша зерттелетін әдебиеттер мен дереккөздердің "шеңберін" анықтау;

таңдалған дереккөздерді зерттеу;

реферат тақырыбы бойынша тарихи фактілерді, процестерді, теориялық және статистикалық материалдарды іріктеу, талдау, синтездеу, бағалау;

егжей-тегжейлі жұмыс жоспарын құру, яғни зерттеуді құрылымдау;

реферат тарауларының мәселелері бойынша жиналған материалдарды

карточкалар, конверттер, файлдар түрінде өңдеу және жүйелеу;

рефераттың жоба мәтінін жазу;

жазылған мәтінді авторлық рецензиялау және оған толықтырулар, нақтылаулар енгізу, техникалық жаңылыстарды жою;

реферат мәтінін түпкілікті редакциялау, ғылыми ресімдеу, макеттеу және басып шығару;

автордың реферат мәтінін немесе оның көшірмесін практикалық сабақта рефератты ауызша қорғау қарсаңында сыртқы рецензиялауға ұсынуы: рефератпен танысу және жеке рецензия жазу үшін әрбір рецензентке кемінде 1-2 күн қажет

"Кіріспеде" тақырыпты таңдағаннан және реферат жоспарын құрғаннан кейін, ең алдымен, мәселенің маңыздылығы, маңыздылығы (өзектілігі), авторды осы тақырыпты, оның ғылыми жаңалығын қабылдауға итермелеген себептердің негіздемесі (оның аз зерттелуі немесе зерттелмеуі, ғылыми пікірталастар туғызуы немесе белгілі бір ғылыми және практикалық қызығушылығы бар) және оның тұжырымдарын практикалық қолдану мүмкіндігі.

Қызыл жолдан әр жолы жеке көрсетіледі - "рефераттың мақсаты -... "және" рефераттың міндеттері -...".

Студенттер эссе бойынша, содан кейін әр тарауда неғұрлым нақты және нақты мақсат қойылғанын және міндеттер анықталғанын, соғұрлым жақсы талданатындығын, рефератта жалпыланатындығын, сондықтан семинарда курстастар тобының алдында рефератты қорғау немесе дипломдық жұмысты қорғау сәтті болатындығын білуі және есте сақтауы керек

жоғары оқу орнын бітірген кезде мемлекеттік емтихан комиссиясының алдында зерттеу жүргізу.

Ғылыми зерттеудің жоспарын, мақсаттары мен міндеттерін нақты қалыптастыру студенттерге рефераттың мәнін, құрылымын, жұмыс кезеңдері мен зерттеу көлемін анықтауға және көрсетуге көмектеседі.

Студент "Кіріспеде" мәселенің өзектілігін, рефераттың мақсаты мен міндеттерін анықтай отырып, барлық негізгі мәселелер бойынша бастапқы дереккөздерді, ғылыми, оқу және публицистикалық әдебиеттерді таңдайды.

Сұрақтарды шетелдік терминдер, ұғымдар мүмкіндігінше рецепт жекелеген карточка таратып жазу в "Қосымшасында" арнайы анықтамалық әдебиетте, соғыс жазушылары мен энциклопедиям.

Қажетті әдебиетті таңдау кезінде оның ғылыми сапасы мен Басылым түрі: Құжат, монография, ғылыми мақала, журнал немесе газет жарияланымы, сондай-ақ басылымның уақыты (жылы) мен орны (қаласы, баспасы) ескеріледі.

Кез - келген ғылыми зерттеулердегі кез-келген дереккөздердің деректері сыни түрде қолданылады, басқа көздер бойынша тексеріледі немесе нақтыланады-зерттеушіге дұрыс емес, жеткілікті дәлелденбеген, күмәнді болып көрінетін фактілер, сандар, проблемалар, мәлімдемелер.

Мәселеге ену әдетте (бірақ міндетті емес) оқу әдебиетін оқудан басталады, содан кейін бастапқы көздермен, монографиялармен, жинақтар мен ғылыми журналдардағы, газеттердегі және т. б. мақалалармен танысуға көшеді.

Жиналған ақпаратты мұқият талдау, оны барлық алуан түрлілікте, өзара қарым-қатынаста және бірлікте түсіну зерттеушілерге рефераттың әр тарауының мәселелерін сауатты, дәлелді, қисынды зерттеуге көмектеседі.

Әрбір ғылыми пайымдау, зерттеу соңында жеке микропроблем (абзац немесе абзацтар топтары) және тараулар сияқты жалпылама қорытынды(лар) сөзбен жасалуы керек, мысалы: "демек, бұл...", "Демек..., ", "Жоғарыда айтылғандардан шығады...", "Осылайша...", "Нәтижесінде...", "Сайып келгенде,..."және т. б.

Рефераттың кез-келген тарауының мазмұндық бөлігінің негізгі элементтері аналитикалық зерттеуді және белгілі бір ғылыми мәселені зерттеуде көрініс табуды қажет етеді:

объективті және субъективті себеп-салдарлық факторларды, оқиғалар, құбылыстар мен адамдардың және олардың қоғамдық бірлестіктерінің, қоғамның тіршілік әрекеті фактілерінің өзара байланысын анықтау;

белгілі бір уақытта мәдени-тарихи (тиісінше - философиялық, саяси - құқықтық, педагогикалық және өзге) процестер субъектілері қызметінің түрлерін, нысандарын, процестерін, құралдарын, оның нәтижелерін кеңістіктік-уақыттық реттілікте және этномәдени, әлеуметтік-экономикалық, саяси, құқықтық, әлеуметтанулық және өзге де өзара шарттылықта бағалай отырып зерттеу;

теориялық негізділік пен фактологиялық қанықтылықты, зерттелетін тарихи дәлелдерді қалыптастыру,

мәдени, философиялық, тарихи немесе өзге де үдерістер, құбылыстар;

тәжірибе, сабақтар, нәтижелер, оның ішінде зерттелген проблемалардың, процестер мен оқиғалардың тарихи - мәдени, философиялық, педагогикалық, саяси-құқықтық және/немесе өзге де маңызын алу және оларды ғылыми зерттеудің қорытынды бөлігінде қорыту;

мемлекеттік немесе муниципалды билік органдарының, БАҚ пен қоғамның тиісті лауазымды тұлғаларының оларды жүзеге асыруы үшін практикалық ұсыныстарды тұжырымдау.

Ғылыми талдаудың, тұтастай алғанда эссе бойынша студенттің пайымдауының нәтижесі "қорытынды" бөлімі болып табылады, онда әр зерттеуші тараулар мен олардың бөлімдері бойынша бұрын жасалған қорытындыларды жинақтайды, зерттелген оқиғалардың, фактілердің, құбылыстардың мәнін, теориялық және қолданбалы мәнін көрсетеді, сонымен қатар зерттелген мәселенің жеке нәтижелерін жеке тәжірибеге енгізу бойынша практикалық ұсыныстарды ұсынады.. қоғамдық және этномәдени сипаттағы. "Қорытынды" реферат мәтініне, оның "Кіріспеде" анықталған мақсаттары мен міндеттеріне сәйкес келуі керек.

Реферат жоспарының "әдебиет" бөлімінде мемлекетаралық стандарттар нормаларына сәйкес студенттік реферат соңында ресімделетін Пайдаланылған әдебиеттер мен басқа да әдебиеттер тізімі орналастырылады.

Жоспар бөлімі - "қосымша" "әдебиет" бөлімінен кейін орналастырылады. Қосымшалар, олардың санына қарамастан, рефераттың мәтіндік мазмұнының көлеміне кірмейді, алайда әр беті негізгі мәтінмен жалпы тәртіппен нөмірленеді.

Рефераттың мәтіндік дизайнының сыртқы параметрлеріне қойылатын жалпы талаптар

Студенттік реферат мәтінінің көлемін (қосымшасыз) анықтау әдеттегідей - шамамен 22-24 бетте А - 4 форматында жазылған немесе парақтың бір жағында басылған. Басылған мәтін Microsoft Word редакторында компьютерде Times New Roman қарпімен теріледі, кегль (ЖМ) - 14, жоларалық интервал - 1,5. Беттегі мәтін шекараларының параметрі: жоғарғы және төменгі-20 мм, сол - 25 мм, оң - 10 мм.

Жоспардағы және реферат мәтініндегі тараулар мен бөлімдердің тақырыптары қайталанады және соңында нүктелері жоқ жолдың ортасында 16 пт қалың қаріппен басылады. Тақырыптардағы сөздерді (тасымалдау белгілерін) үзуге жол берілмейді. Тақырып пен алдыңғы мәтін арасындағы Интервал-3 бір бос орын, ал кейінгі мәтін - 2 бос орын.

Рефераттың барлық беттері титулдық парақтан нөмірленуі керек. Жалпы нөмірлеуде титулдық бет, жоспар және қосымша ескеріледі, бірақ титулдық парақтағы бет нөмірі қойылмайды.

Титулдық парақтың дизайны (үлгіні қараңыз. 1). Ол келесі параметрлерді қамтиды:

жоғары оқу орны бағынатын жоғары тұрған Министрліктің және жоғары оқу орнының (оның ішінде оның құрылымдық бөлімшесінің) толық атаулары. студент қай жерде оқиды, сонымен қатар реферат жазылған оқу курсы кафедрасының атауы;

жұмыс түрі (тақырып атауынан 1,5 есе үлкен шрифт) - Реферат; тақырып атауы (үлкен әріптермен);

жұмысты орындаған студент туралы Шығыс мәліметтері-топ нөмірі, аты-жөні, әкесінің аты;

ғылыми жетекші (рефератты тексеретін оқытушы) туралы Шығыс мәліметтері - ғылыми дәрежесі, ғылыми атағы, тегі және аты-жөні;

рефератты жазу орнының (қаласының) атауы және уақытын (жылын) көрсету.